

เมืองใหญ่ๆ ที่มีประชากรอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นย่อมมีปัญหาหลากหลายในทุกๆ ด้าน และหนึ่งในปัญหาของเมืองใหญ่ในบ้านเราก็คือ ปัญหาจราจรติดขัด ซึ่งเมืองใหญ่ๆ ทุกเมือง อาทิ เชียงใหม่ เชียงราย อุบลฯ อุตรฯ ขอนแก่น

บทความพิเศษ

สั่งการหรือผู้บังคับบัญชาประเภททำไม่ตัดสินใจ (ไม่รู้ไม่เข้าใจสภาพที่เป็นจริงเพราะไม่ได้ลงมาสัมผัสกับปัญหาด้วยตนเอง) ดังนั้น ไม่เพียงแต่ประชาชนเท่านั้นที่ต้องเดือดร้อนกับมาตรการต่างๆ ที่ออกมาโดยไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็น

การบังคับใช้ กม.จราจรที่ไร้ประสิทธิภาพ สาเหตุของปัญหา... 'จราจรในเมืองใหญ่'

นครราชสีมา นครสวรรค์ และนครศรีธรรมราช เป็นต้น ล้วนมีปัญหาจราจรติดขัดเหมือนกัน ทั้งสิ้น โดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนตอนก่อนและหลังชั่วโมงทำงาน ซึ่งสาเหตุหลักๆ ของปัญหานั้น หลายท่านก็ทราบกันดีอยู่แล้ว แต่มีอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญของปัญหาที่หลายฝ่ายมองข้ามไปก็คือ การบังคับใช้กฎหมายจราจรที่ไร้ประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหานี้ไม่ควรเป็นปัญหา และน่าที่จะได้รับการแก้ไขมานานแล้ว เพราะเป็นปัญหาในความรับผิดชอบของผู้หน้าที่โดยตรงในเรื่องการจราจร แต่ดูเหมือนว่า ปัญหานี้ได้ถูกกละเลยในการปรับปรุงแก้ไขด้วยความเคยชินของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรหันมาพิจารณาประเด็นเหล่านี้ดูบ้างว่า เป็นความจริงหรือไม่

จริง แม้แต่ผู้บังคับบัญชาที่รับคำสั่งไปปฏิบัติก็ยังอดคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ไปด้วย เพราะมีหลายๆ กรณีที่ผู้รับคำสั่งมาปฏิบัติเองก็ไม่อาจให้ความกระจ่างต่อผู้ใช้รถใช้ถนนได้นอกจากคำตอบที่เหินเหินผลผลิดๆ ว่า เจ้าหน้าที่หรือเป็นนโยบายของหน่วยเหนือ

เมื่อลองวิเคราะห์ถึงการบังคับใช้กฎหมายจราจรเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะพบเห็นจุดอ่อนและข้อบกพร่องที่มีผลต่อปัญหาจราจรของผู้ปฏิบัติหน้าที่จราจรในเมืองใหญ่เหมือนๆ กัน ดังนี้

- **เข้มงวดกวดขันในเรื่องที่ไม่ควรต้องเข้มงวด**
อาทิ การไม่สวมหมวกกันน็อก การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย และการจอดรถที่อาจไม่ถูกต้องแต่ไม่ได้สร้างปัญหาหรือกีดขวางทางผู้อื่น เป็นต้น แม้เรื่องเหล่านี้จะผิดกฎหมายและเป็นอันตรายต่อผู้ฝ่าฝืน แต่เรื่องเหล่านี้ไม่มีผลทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัด และไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร การจะคุมอวล้วยด้วยการว่ากล่าวตักเตือนก็น่าจะเพียงพอ แต่กลับเห็นว่า เจ้าหน้าที่จราจรเข้มงวดกวดขันจับปรับกันอย่างเต็มที่เกินไป

- **ไม่เข้มงวดในเรื่องที่ควรเข้มงวด** อาทิ การฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร (โดยเฉพาะการฝ่าไฟแดง) การขับรถย้อนศรบนถนนสายสำคัญหรือมีการจราจรหนาแน่น การดื่มสุราและการใช้โทรศัพท์ขณะขับขี่ยานพาหนะ และการใช้พื้นผิวจราจรเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เป็นต้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ นอกจากจะผิดกฎหมายอย่างชัดเจนแล้ว ยังมีผลกระทบต่อปัญหาจราจรและสิทธิในการใช้รถใช้ถนนของผู้อื่นด้วย และที่สำคัญที่สุดก็คือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนอื่นด้วย ซึ่งมีอุบัติเหตุมากมายที่เกิดขึ้นในแต่ละปีด้วยสาเหตุเหล่านี้ และกว่าครึ่งของผู้ต้องรับสารกรรมจากอุบัติเหตุเหล่านี้ไม่ใช่ผู้ที่ก่อเหตุ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะปล่อยปละละเลยในเรื่องเหล่านี้ไม่ได้โดยเด็ดขาด เพราะการกระทำเหล่านี้สร้างนิสัยเห็นแก่ตัว มั่งก่าย และไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาสังคมที่แก้ไขยาก เพราะแบบอย่างไม่ติกลายเป็นเรื่องปกติของสังคม (ไม่รู้คิด รู้ถูก) ดังนั้น ควรต้องถือเป็นข้อบกพร่องของเจ้าหน้าที่ด้วย โดยเฉพาะกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจากสาเหตุเหล่านี้

ประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมานี้ คือสาเหตุประการหนึ่งของปัญหาจราจรในเมืองใหญ่ที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไร้ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่จราจร เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในเมืองใหญ่ๆ ของบ้านเรา (โดยเฉพาะที่ตัวเมืองเชียงใหม่ไฟแดงแทบไม่มีความหมาย) หลายกรณีกลายเป็นความเคยชิน (ฝ่าฝืนป้ายสัญญาณจราจรเป็นประจำ) บางกรณีกลายเป็นประเพณี (เอาเก้าอี้มาตั้งบนถนนกันไม่ให้ผู้อื่นมาจอดรถหน้าร้านคน) บางกรณีถือปฏิบัติโดยไม่รู้สึกผิด (โทรศัพท์ขณะขับรถ) และยังมีอีกหลายๆ กรณีที่ไม่ได้กล่าวถึง แต่ทั้งสามประเด็นของการบังคับใช้กฎหมายจราจรที่ได้นำเสนอนี้ น่าจะเป็นกรณีศึกษาสำหรับท่านผู้บังคับบัญชาระดับสูงด้านงานจราจรในเมืองใหญ่ที่ควรหันมาพิจารณาดูบ้างว่า จริงหรือไม่ ?

ซึ่งอันที่จริงเรื่องนี้ น่าจะอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายสาธารณสุขด้วยซ้ำไป เพราะควรที่จะต้องทำให้ผู้ขับขี่มีจิตสำนึกในเรื่องของความปลอดภัย ไม่ใช่ฝืนปฏิบัติเพราะกลัวถูกเจ้าหน้าที่จราจรจับ ดังจะพบเห็นได้เสมอๆ ว่า ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์คิดว่าหมวกกันน็อกชิ้นมาสวมเมื่อจะต้องผ่านด่านจราจร แต่เมื่อพ้นด่านไปแล้วก็ถอดใส่ตะกร้า ซึ่งเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายเช่นนี้ไม่เกิดประโยชน์อะไรกับใครเลย และจะว่าไปแล้ว แม้เจ้าหน้าที่โดยตรงของฝ่ายสาธารณสุขเองก็ยังไม่เคยไปบังคับคนให้กินแต่อาหารที่ดีมีประโยชน์ หรือต้องพักผ่อนให้เพียงพอ และต้องออกกำลังกายเป็นประจำเลย เพราะมันเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลที่ผู้อื่นไม่ควรละเมิด แม้จะทำด้วยความหวังดีก็ตาม แต่การตั้งด่านตรวจจับในเรื่องเหล่านี้ต่างหากที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจร เช่น เสียเวลา จราจรติดขัด และการหาประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ (รีดไถ) เป็นต้น

- **ขาดความสม่ำเสมอในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่**
บ่อยครั้งที่พบว่า การบังคับใช้กฎหมายจราจรของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่มีความสม่ำเสมอ บางวันเข้มงวด บางวันปล่อยปละละเลย หากการปฏิบัติตามมาตรการใดๆ ไม่กระทำอย่างต่อเนื่องเป็นเหมือนไฟไหม้ฟาง ข่อมสร้างคาม สับสนให้กับผู้ที่พยายามปฏิบัติตามกฎหมาย แต่กลับเป็นช่องว่างให้กับผู้ที่พยายามฝ่าฝืนกฎกติกาจราจรได้ประโยชน์ ประเด็นนี้มักมีสาเหตุมาจากผู้บังคับบัญชาที่ทำงานเอาแต่หน้า (อาจหมายถึงทั้งเงินและกลอง) มุ่งสร้างผลงานมากกว่าการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือผู้บังคับบัญชาที่ยึดแต่หลักกฎหมายโดยไม่รู้จักใช้หลักทางรัฐศาสตร์ในการ

ถ้าหากพบว่าประเด็นใดที่เสนอมานี้น่าจะเป็นจริง ก็ขอให้ลองสำรวจความเห็นของผู้ใช้รถใช้ถนนในพื้นที่ความรับผิดชอบของท่านดูก็ที ซึ่งคงจะได้ข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้โดยไม่ต้องสงสัย แต่ถ้าหากประเด็นใดที่เสนอมานี้เป็นเรื่องจริง ก็ควรต้องรีบปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมที่นับวันจะยิ่งเลอะเทอะลงไปทุกที เพราะนิสัยคนที่ว่า ทำอะไรตามใจคือไทยแท้

หากทุกท่านที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจราจรในเมืองใหญ่เปิดใจรับฟังปัญหานี้ และทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองในประเด็นเหล่านี้อย่างจริงจังด้วยความโปร่งใสและด้วยใจที่เป็นธรรม เชื่อว่าจะเป็นการปฏิบัติที่ต่อบ้านเมืองและประชาชนอย่างแท้จริง เพราะการหมั่นประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ ย่อมจะทำให้เกิดการพัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง และสุดท้ายจะไม่มีใครกล่าวหาได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายจราจรที่ไร้ประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาจราจรในเมืองใหญ่

ผศ.สุพจน์ เอียงอุญชร
คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้